

Noget, bliver det jo egentlig dem, som interessere sig for de kirkelige Anliggender, som skulle gjøre dette. De mange Ubestemte — og der er sandelig mange — gjøre ikke Noget for et saadant Formaalets Fremme; men, kirkelig set, er det netop for deres Skyld, at man bør fremme det religiøse Liv med alle de Midler, som staa til Ens Disposition. Da jeg nu saaledes altsaa ikke tror, at Kommunen kan eller bør tage Initiativet og ikke venter, at der vil blive taget noget Initiativ af de Private, saa ledes Ranten jo ganske naturligt hen paa Staten. Nu er det jo vel saa, at Folketirken ikke har faaet den Forsatning, som er den Lovet gennem Grundloven, og den mangler altsaa forfatningsmæssigt et Organ, gennem hvilket den kan fremtræde og gjøre sine Krav gjældende. Kirken som saadan, som Helhed betragtet, eier jo derhos ingen Midler. Det er derfor, forekommer det mig, det ene Naturlige, at Staten træder til, og dette har jeg saameget mere Grund til at vente og antage, som der jo i Grundlovens første Kapitel, dens tredje Artikel, udtrykkelig staa: „Den evangelisk-lutheriske Kirke er den danske Folketirke og understøttes som saadan af Staten.“ Jeg vil sige, at selv om dette ikke stod der, — da det staa der, anser jeg det ligefrem som Statens Pligt at komme Kirken til Hjælp, naar den ellers evner det — vilde det dog virkelig være i Statens Interesse at fremme de kirkelige Diemed; thi, medens vi kunne glæde os meget over, hvorledes de materielle Kræfter udvikles her i Landet og ogsaa her i Hovedstaden, er det dog aldeles vist, at naar der ikke Side om Side med Udviklingen af de materielle Kræfter tillige eksisterer et sandt og varmt religiøst Liv i Folket, vil det Hele ikke føre til noget heldigt Resultat. Naar jeg siger, at jeg stoler paa, at Staten vil komme til Hjælp isølge Grundlovens § 3, forstaaer jeg dette ikke blot saaledes, at Staten vil komme til Hjælp, hvor der er Spørgsmaal om at anvende Penge til Fordel for Kirken, men tillige saaledes, at Staten eller rettere sagt, den høitærede Kultusminister — thi saaledes som Forholdene for Diebliffet faktisk ere ordnede, er det jo dog egentlig ham, som styrer Kirkens Anliggender, — vil og bør, formener jeg, bruge sin Autoritet til at ordne de kirkelige Forhold, hvor man ad administrativt Veie kan gjøre det. Ja, jeg har nu saa kort, jeg formaaede det, begrundet den Forespørgsel, jeg har tilladt mig at stille til den meget ærede Kultusminister. Jeg skal villig indrømme, at det er en Sag, som, naar den skal bringes gavnlig og nyttig til Ende, har sine meget betydelige og store Vanskeligheder, men jeg tror tillige, at Vanskelighederne ikke ere større, end at de kunne overvindes, og at ogsaa den høitærede Kultusminister vil overvinde dem.

Ministerens for Kirke- og Undervisningsministeriet (Scavenius): Jeg

er meget enig med den ærede Forespørger deri, at der her i Kjøbenhavn trænges saavel til flere Geistlige som til flere Kirker. Man maa jo imidlertid lægge Mærke til, at der i saa Henseende er gjort ikke saa ganske Lidt i de senere Aar, hvilket forøvrigt ogsaa blev anerkjendt af den ærede Forespørger, idet der er bygget nye Kirker og oprettet nye Sogne: St. Pauls-, Jacobs-, Johannes-, Stephans- og nu nylig Mathæus-Kirken, og ved disse Kirker ansat nye Præster. Man maa dog altsaa ialtsald anerkjende, at der i vor Tid er gjort ikke saa ganske Lidt for de kirkelige Forholds Udvikling og bedre Ordning her i Byen, men imidlertid, jeg anerkjender, at det, der er sket paa denne Maade, ikke er tilstrækkeligt, og at der særlig stærkt trænges paa det Punkt, hvorpaa ogsaa den ærede Forespørger lagde Hovedvægten, nemlig en Deling af det nuværende St. Johannes Sogn. Herpaa har ogsaa, allerede inden jeg fik den Brev at styre Kirkeministeriet, Opmærksomheden været henvendt. Der har længe været Underhandlinger og Dverveielser i Gang om at dele dette Sogn. Spørgsmaalet har der været, om man skulde vente med denne Deling, indtil det var muligt at faae bygget nye Kirker, eller om man skulde gaa den anden Veie, strax at udstille en Del af Sognet, ansætte Præster og saa haabe paa, at man nok i Tiden fik en Kirke, og indtil da benytte ved Veie-maal St. Petri tybste Kirke. Der kunde jo siges en hel Del for at gaa den ene eller den anden Veie, og jeg vil ikke i dette Diebliff sige, at Dverveielserne ere fuldt ud sluttede, men jeg kan dog sige, at det er Ministeriets Hensigt, saasnart ske kan, at faae dette Sogn delt, endskjøndt vi se, at der ikke er nogen Mulighed for at faae en ny Kirke bygget i den nærmeste Fremtid. Man kommer naturligvis der til et særdeles vanskeligt Punkt: Hvor skulle Pengene staves tilveie fra? Jeg indrømmer, at Kommunen ikke har nogen Forpligtelse til at træde til; man kan vel vente, at den for sin egen Skyld, for sine Indvaaneres Skyld, vil træde hjælpende til, forsaavidt den kan, og den har jo ogsaa gjort det tidligere, men at den ikke har nogen Forpligtelse dertil, indrømmer jeg villig. Paa den anden Side maa den ærede Forespørger jo kjende tilstrækkelig til Forholdene her i vort Land for Diebliffet, Forholdene her paa Rigsdagen, hvilket vil gjøre ham det klart, at det vil være en vanskelig Sag at gennemføre Forslag om betydelige Bevillinger til nye Kirkers Opsørelse her i Kjøbenhavn. Hvis jeg, naar Tiden skrider noget længere frem, og jeg skulde vedblive at staa paa den Plads, jeg nu staa paa, kunde faae den Opsættelse, at der var nogen Mulighed for Gjennemførelsen af noget Saadant — jeg vil ikke sige, at Staten skulde paataage sig fuldt ud at bygge nye Kirker — men Mulighed for, at Staten vilde træde til, naar der fra anden Side, det vil sige, fra Private, fra Kommunen eller fra